KRVÁCENÍ A KRVÁCIVÉ STAVY

Celkový objem krve dospělého člověka je asi 4,5 – 6 litrů krve. S krevní ztrátou do 500 ml se tělo dokáže vyrovnat samo, ale náhlá ztráta už 1/3 objemu krve (cca 1,5 l) vede ke vzniku šokového stavu. Při poranění velké tepny (pažní, stehenní, krční) – lze vykrvácet do 90 vteřin, při poranění velké žíly (dolní dutá, horní dutá) – do několika málo minut, proto účinné zastavení rozsáhlého krvácení má přednost před úkony resuscitace.

Při krvácení se snažíme omezit průtok krve ranou a podpořit srážení krve. Toho docílíme působením tlaku na ránu a jejím zvednutím nad úroveň srdce nebo tlakem na přívodní tepnu – tzv. tlakové body.

Typy krvácení

Podle zdroje krvácení rozlišujeme tři základní druhy krvácí, a to krvácení vlásečnicové, žilní a krvácení tepenné.

Vlásečnicové krvácení není většinou spojeno s žádným těžším úrazem. Typickým zástupcem tohoto druhu krvácení je krvácení z nosu (tzv. epistaxe).

Žilní krvácení je typické pomalým vytékáním krve z rány, přičemž krev má tmavě červenou barvu.

Tepenné krvácení je nejzávažnějším druhem krvácení, protože během něho může dojít k vysokým ztrátám krve za relativně krátkou dobu. Při tepenném krvácení krev vystřikuje z rány a většinou má jasně červenou barvu.

Ošetření krvácení

Vlásečnicové krvácení

Vlásečnicové krvácení nevyžaduje téměř žádnou péči, neboť po krátké době samovolně ustává. Při krvácení z nosu, které je nejrozšířenějším krvácením tohoto typu, stačí usadit postiženého do mírného předklonu a na dobu 3-5 minut mu stisknout křídla nosu. Tento postup lze doplnit přiložením studeného obkladu na čelo, zátylek nebo kořen nosu (chladný obklad způsobí stažení cév).

Po uplynutí 5 minut se doporučuje stisk nosu povolit. Pokud krvácení neustává, postup se opakuje. Při dlouhotrvajícím nebo velkém krvácení je vhodné přivolat odbornou pomoc.

Žilní krvácení

Žilní krvácení, na rozdíl od krvácení vlásečnicového, již vyžaduje ošetření, a to v závislosti na jeho rozsahu. Při krvácení na končetině (ruce, nohy) doporučuje se zvednout danou končetinu nad úroveň srdce. V každém případě je důležité místo krvácení zakrýt, pokud možno sterilně, a obvázat.

Při použití desinfekčních přípravků je dobré pamatovat na to, že přímo do rány by se mělo dostat co možná nejmenší množství desinfekce.

Tepenné krvácení

Velmi důležitým faktorem při ošetřování tepenného krvácení je rychlost. Prvotním krokem ošetření je stlačení rány nebo nejbližšího tlakového bodu, který se nachází mezi ránou a srdcem.

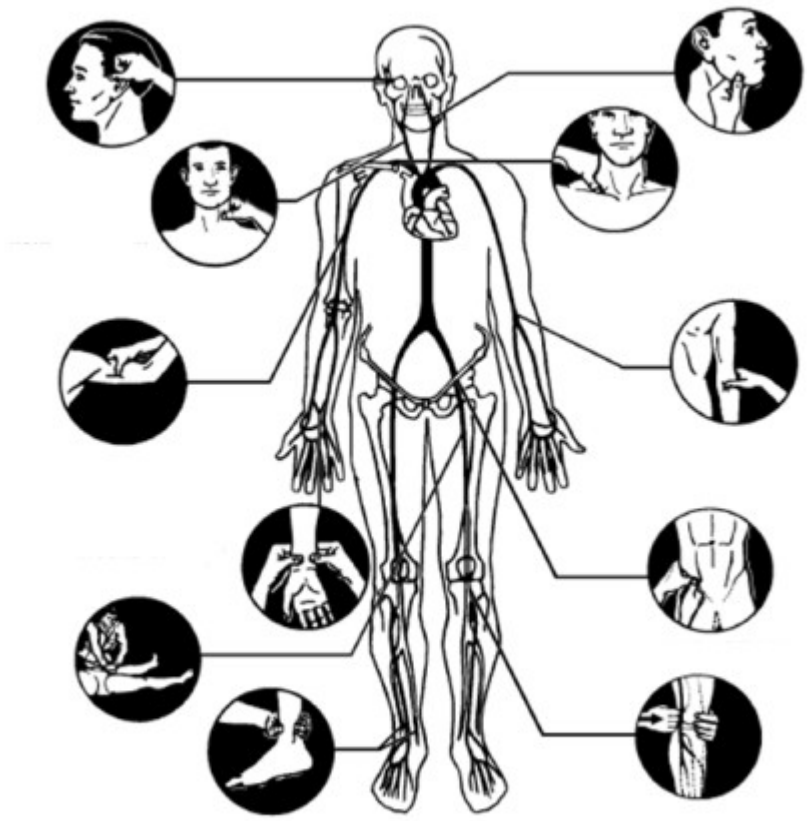

Tlakové body

Dále by mělo následovat zvednutí končetiny nad úroveň srdce a ovázání rány, nejlépe tlakovým obvazem.

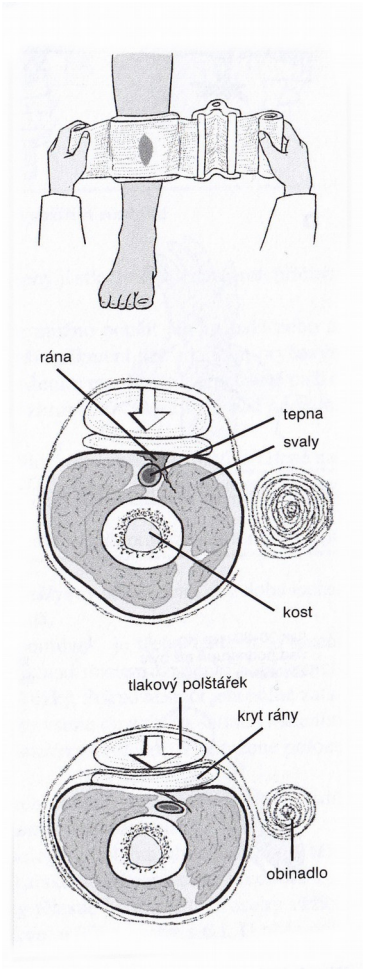

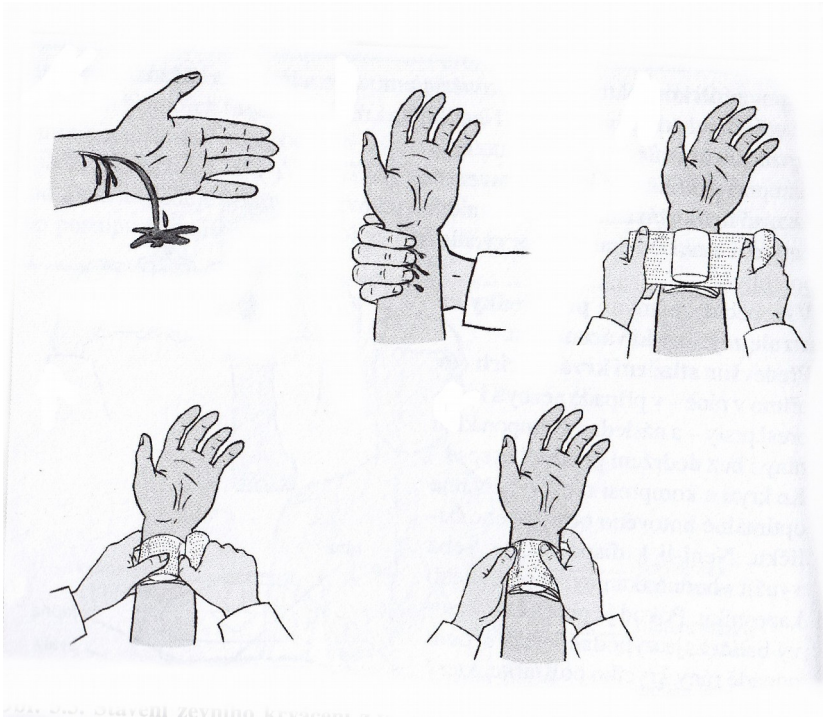

Při ošetřování tepenného krvácení se desinfekce okolí rány neprovádí, neboť by byla zbytečně prodloužena doba ošetření.